

Grad Lepoglava

Gradski program djelovanja za mlade

Prosinac, 2006.

Nacionalni program djelovanja za mlade **Preporuke jedinicama lokalne samouprave**

Županije, gradovi i općine pozvani su djelovati u partnerstvu s državom i nevladinim sektorom na ostvarenju zajedničkih ciljeva za dobrobit mladih navedenih Nacionalnim programom. Pozivaju se, također, da u suradnji s nevladinim udrugama mladih i za mlade, donesu vlastite programe djelovanja za mlade, a osobito da iniciraju, podupiru i sukladno svojim mogućnostima sufinanciraju:

- *osnivanje i rad vijeća mladih na svojoj razini*
- *programe koji potiču cjeloživotno učenje i obrazovanje za izgradnju civilnog društva, a osobito neformalne oblike obrazovanja*
- *programe i inicijative koje omogućuju zapošljavanje, samozapošljavanje i razvoj poduzetništva mladih*
- *programe kojima se ostvaruje suradnja s udrugama mladih iz drugih općina i gradova u Hrvatskoj i inozemstvu*
- *programe koji imaju za cilj socijalnu solidarnost, inkluziju i resocijalizaciju mladih, te decentralizaciju i deinstitucionalizaciju sustava socijalne skrbi*
- *programe kojima se čuva okoliš i promiče zdrav način življenja*
- *programe koji potiču međuetničku suradnju i razumijevanje mladih te toleranciju svih različitosti*
- *programe koji promiču i unapređuju reproduksijsko zdravlje, prevenciju rizičnog ponašanja i suzbijanje ovisnosti*
- *nevladine udruge i inicijative mladih koje potiču sudjelovanje mladih u društvenom odlučivanju te nude informiranje i osposobljavanje u tom području*
- *uključivanje mladih i njihovih udruga u djelovanje jedinica lokalne samouprave, a osobito u donošenje odluka koje ih se neposredno tiču*
- *programe s područja kulture i slobodnog vremena mladih*
- *programe kojima se afirmiraju mladi talenti*
- *osnivanje omladinskih hostela, skautskih, rekreacijskih, ekoloških, kulturnih i sličnih centara za mlade, i to prenamjenom postojećih ili izgradnjom novih objekata*
- *osnivanje i otvaranje omladinskih informativnih centara, savjetovališta za mlade i višenamjenskih klubova za mlade*
- *nevladine udruge i inicijative mladih i studenata koje potiču mobilnost mladih, međunarodnu suradnju i razmjenu*
- *omladinska i studentska informativna i obrazovna glasila na lokalnoj razini (osim onih kojima su osnivači ili vlasnici političke stranke)*

Republika Hrvatska
Županija Varaždinska
Grad Lepoglava

**Gradski program
djelovanja za
mlade**

Usvojilo Gradsko poglavarstvo: 13. studenog 2006.

Usvojilo Gradsko vijeće: 23. studenog 2006.

Svečana prezentacija: 8. prosinca 2006.

**Nakladnik:
Nezavisna udruga mladih**

**Autori:
Alen Zbodulja
Hrvoje Kovač**

**Tiskano povodom
Dana grada Lepoglave
8. prosinca 2006.**

Grad Lepoglava

Gradski program djelovanja za mlade

Izdavač i nakladnik:

Nezavisna udruga mladih
Hrvatskih pavlina 12
42250 Lepoglava

Autori:

Alen Zbodulja
Hrvoje Kovač

Radna skupina za izradu GPDM:

- Maček Robert, predsjednik radne skupine
- Kovač Hrvoje, koordinator radne skupine
- Auguštanec Alen, Navijačka skupina Vandali
- Barlek Valent, Mladež HDZa Lepoglava
- Canjuga Emina, Udruga za sport i kulturu Kamenica
- Canjuga Mario, Klub mladih Kamenica
- Husnjak Zoran, Društvo za športsku rekreaciju Žarovnica
- Jakopiček Kruno, Višnjička udruga mladih
- Kranjčec Anđelko, Organizacija mladih HSSa Lepoglava
- Marković Marina, Interesni odbor mladih HNS-LD Lepoglava
- Mošmondor Zlatan, Odred izviđača Lepoglava
- Pavlović Ivon, Klub mladih Crvenog križa Lepoglava
- Rukljić Jurica, Glazbena mladež Lepoglava
- Štefičar Siniša, Forum mladih SDPa Lepoglava
- Zbodulja Alen, Nezavisna udruga mladih

Donator:

Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Literatura:

Nacionalni program djelovanja za mlade
Koraci do uspješne politike za mlade u lokalnoj zajednici
Europska povelja o sudjelovanju mladih u životu općina i regija

Tisak:

Mimi, Ivanec

Naklada:

2006 primjeraka

ISBN XXX-XXXX-XX-X

Predgovor

Grad Lepoglava na svoj napredak gleda u okvirima održivog razvoja. U provođenju gradske politike jasna je odrednica prema mladima kao neiscrpnom resursu koji postoji i samo ga treba na pravi način kanalizirati i upotrijebiti. Dosadašnje suradnje nas uvjeravaju da potencijal postoji, međutim iskristalizirala se potreba za uniformiranjem gradske politike prema mladima.

Na inicijativu Nezavisne udruge mladih te uz stručnu i kvalitetnu pomoć Mreže mladih Hrvatske, došlo je do okupljanja organizacija koje djeluju u civilnom sektoru mladih na području grada Lepoglave u Koaliciju mladih grada Lepoglave, neformalno tijelo koje trenutno okuplja 13 organizacija. Riječ je o udrugama mladih i za mlade, pomlacima političkih stranaka i neformalnim inicijativama mladih čiji se rad i djelovanje uveliko dotiču mladih i njihovog životnog prostora.

Izradom Gradskog programa djelovanja za mlade, grad Lepoglava stvara strateški temelj za definiranje svoje politike prema mladima. Kao gradonačelnika, posebno me veseli činjenica što je upravo jedan ovakav dokument na gradskoj razini prvi takve vrste u sjevernoj Hrvatskoj.

Ovime su postavljeni strateški temelji gradske politike prema mladima. Sada je na gradskim vlastima, institucijama, ustavovima i nevladinim organizacijama koje djeluju na području grada Lepoglave da svojim kvalitetnim radom ovaj strateški plan provedu u djelo.

Razvojem ove petogodišnje strategije grad Lepoglava i njegova vlast jasno slijede svoje planove razvoja i napretka te još jednom pokazuju da se kvalitetnim, sustavnim i predanim radom može puno toga napraviti za razvoj lokalne zajednice.

Marijan Škvarić,
gradonačelnik

Sadržaj

0. Uvod

- 0.1. Politika prema mladima
- 0.2. Nacionalni program djelovanja za mlade
- 0.3. Lokalna politika prema mladima
- 0.4. Gradski program djelovanja za mlade
- 0.5. Koalicija mladih grada Lepoglave

1. Obrazovanje i informatizacija

- 1.1. Sustav formalnog obrazovanja
- 1.2. Neformalno obrazovanje
- 1.3. Informatizacija

2. Zapošljavanje i poduzetništvo

- 2.1. Mladi i zapošljavanje
- 2.2. Mladi i poduzetništvo

3. Socijalna politika prema mladima

- 3.1. Mladi s invaliditetom
- 3.2. Mladi s poremećajima u ponašanju
- 3.3. Mladi slabijeg socio-ekonomskog statusa

4. Zdravstvena zaštita i reproduksijsko zdravlje

- 4.1. Zdravstvena zaštita mladih
- 4.2. Reprodukcijsko zdravlje mladih

5. Aktivno sudjelovanje mladih u društvu

- 5.1. Sudjelovanje mladih u donošenju odluka
- 5.2. Sudjelovanje mladih u društvu

6. Mladi i civilno društvo

- 6.1. Organizacije mladih
- 6.2. Volonterski rad mladih
- 6.3. Medijska djelatnost mladih

7. Kultura mladih i slobodno vrijeme

- 7.1 Mladi i kultura
- 7.2. Mladi i sport
- 7.3. Mladi i slobodno vrijeme

8. Mobilnost, informiranje i savjetovanje

- 8.1. Mobilnost mladih
- 8.2. Informiranje mladih
- 8.3. Savjetovanje mladih

0. UVOD

Mladi su društvena skupina koju u Republici Hrvatskoj, prema Nacionalnom programu djelovanja za mlade, čine svi građani Republike Hrvatske u dobi od 15 do 29 godina. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku dobivenih popisom stanovništva provedenim 2001. godine, u Republici Hrvatskoj živi 903 800 mladih, što čini 20,51% ukupnog broja stanovnika.

Prema istom popisu stanovništva na području grada Lepoglave ukupno živi 8 718 stanovnika. Od tog broja, njih 1 757 jest u dobi od 15 do 29 godina, odnosno svrstava se u društvenu skupinu mladih. To čini 20,15 % ukupnog stanovništva grada Lepoglave.

Od 1953. godine do danas udio mladih u ukupnom stanovništvu u stalnom je opadanju, što znači da je hrvatsko stanovništvo u prosjeku sve starije. Najvažnije posljedice ovih negativnih demografskih kretanja su smanjenje reproduksijski sposobnog te radno aktivnog stanovništva koje će morati skrbiti o sve većem broju uzdržavanog stanovništva starije dobi.

Unatoč činjenici pada stope udjela mladih u ukupnoj populaciji, suočeni smo s porastom stope nezaposlenosti građana Republike Hrvatske u dobi do 29 godina života. Isto tako statistički je vidljivo da mladi sklapaju brak sve kasnije.

Postojeći podaci o mladima ukazuju na trend produženja mladosti te socio-ekonomske nesamostalnosti. Uzroci leže, između ostalog, u produženju procesa obrazovanja, otežanim uvjetima za prvo i stalno zapošljavanje, otežanim uvjetima pristupa materijalnim dobrima (redovitim prihodima, kreditima, vlasništvu) te u marginalizaciji mladih u procesima odlučivanja.

Razvojem lokalnih strateških dokumenata, poput općinskih, gradskih i županijskih programa djelovanja za mlade, sustavno se pristupa procesu ispunjavanja potreba mladih. Samo sustavnim i planskim djelovanjem lokalnih vlasti u partnerskom odnosu s mladima može se utjecati na poboljšanje položaja mladih u društvu i lokalnoj zajednici.

0.1. Politika prema mladima

Politika prema mladima prvi se puta pojavila kao pojam u drugoj polovici prošlog stoljeća kada su zapadnoeuropske države shvatile da trebaju razviti posebnu dugoročnu strategiju koja će odgovoriti na potrebe mladih građana, čime se ne bi samo riješili problemi jedne društvene skupine, već na duže staze osigurao društveni razvoj za sve građane.

Politika prema mladima se kao instrument javne politike prvenstveno razvijala unutar Vijeća Europe, koje je i danas, po mnogima, najstručnija međudržavna organizacija kada je riječ o politici prema mladima. Vijeće Europe je kao organizacija ne samo davala stručnu pomoć državama članicama pri razvoju nacionalne politike prema mladima, već je stavila naglasak i na razvoj lokalne politike prema mladima.

Taj proces je kulminirao donošenjem Europske povelje o sudjelovanju mladih u životu općina i regija iz 1992. godine (kasnije revidirana 2003. godine). Već iz samog naziva ove međunarodne konvencije može se vidjeti da je za stvaranje i provedbu lokalne politike prema mladima ključna jedna stvar – sudjelovanje mladih.

Sudjelovanje znači uključiti se i biti uključen. Iz iskustva nam je poznato da političari nerijetko "dobrom voljom" žele uključiti mlade i njihova mišljenja, ali to najvjerojatnije neće biti dugoročno učinkovito. Mehanizmi sudjelovanja mladih se moraju osigurati i ne smiju ovisiti o nečijem hiru ili osobnoj predanosti pojedinca.

U Republici Hrvatskoj su tek od 2001. godine krenuli procesi za kreiranje nacionalne strategije za mlade. Hrvatski sabor je 2002. godine gotovo konsenzusom usvojio Nacionalni program djelovanja za mlade kao strategiju koja bi u petogodišnjem razdoblju, kroz 110 mjera unutar 8 tematskih poglavlja, trebala zadovoljiti prioritete potrebe mladih građana Republike Hrvatske.

Tek krajem 2005. godine je usvojen Operativni plan za provedbu NPDM u 2006. i 2007. godini te stoga tek sada možemo govoriti o postojanju nacionalne politike prema mladima u Hrvatskoj.

0.2. Nacionalni program djelovanja za mlade

Nacionalnim programom djelovanja za mlade, a temeljem članka 62. Ustava, Republika Hrvatska iskazuje jasno i dugoročno opredjeljenje u stvaranju socijalnih, obrazovnih, kulturnih, materijalnih, političkih i drugih uvjeta za trajnu dobrobit mladih te njihovo aktivno, potpuno i odgovorno sudjelovanje u društvenoj zajednici.

Nacionalnim programom se utvrđuju osnovna načela državne politike prema mladima te radni plan kojim Republika Hrvatska daje osnovne zadaće tijelima u sustavu državne uprave za provedbu Nacionalnog programa. Pozivaju se i sve jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, sva udruženja građana i ostali činitelji društvene zajednice, poput vjerskih zajednica i političkih stranaka te sveučilišnih i znanstvenih institucija, da međusobnim poticanjem i zajedničkim djelovanjem doprinesu postizanju zajedničkih ciljeva za dobrobit mladih.

Nacionalni program ističe posebnu važnost državne skrbi i općedruštvenog djelovanja na područjima:

- obrazovanja i informatizacije
- zapošljavanja i poduzetništva
- socijalne politike prema mladima
- zdravstvene zaštite i reproduksijskog zdravlja
- aktivnog sudjelovanja mladih u društvu
- izgradnje civilnog društva i volonterskoga rada
- kulture mladih i slobodnoga vremena
- mobilnosti, informiranja i savjetovanja

Nacionalnim programom Republika Hrvatska, uz objektivan uvid u prilike u kojima danas njeni mladi žive, postavlja prioritetne strateške ciljeve za djelovanje svih činitelja politike prema mladima u razdoblju do 2008. godine.

Županije, gradovi i općine pozvani su djelovati u partnerstvu s državom i nevladinim sektorom na ostvarenju zajedničkih ciljeva za dobrobit mladih navedenih Nacionalnim programom. Pozivaju se, također, da u suradnji s nevladinim udrugama mladih i za mlade, donesu vlastite programe djelovanja za mlade.

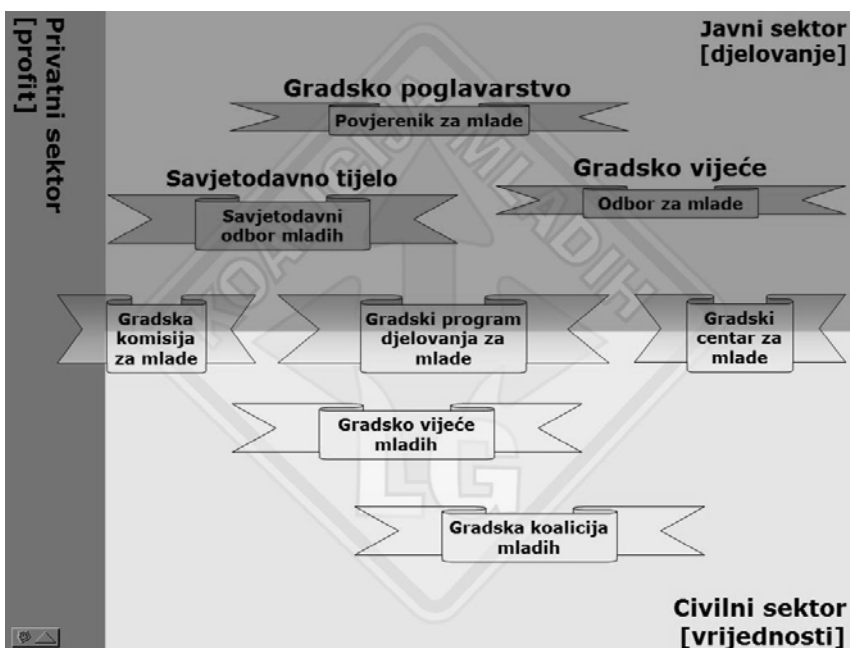
Grad Lepoglava Gradski program djelovanja za mlade

0.3. Lokalna politika prema mladima

Da bi lokalna politika prema mladima bila efektivna i efikasna potreban je dobar institucionalni okvir. Institucionalni okvir, naravno, ovisi o situaciji unutar pojedine jedinice lokalne samouprave.

Prilikom razvoja lokalne politike prema mladima, važno je da lokalne vlasti uključuju korisnike, tj. mlade. Važno je da dijalog između ključnih aktera, mladih i lokalnih vlasti, počiva na partnerskim odnosima.

Da bi to uistinu bilo tako, potrebno je međusobno povezivanje i umrežavanje organizacija mladih, kako bi koordinirano zagovarale svoje stavove te kako bi u partnerstvu s vlastima sudjelovale u procesu lokalne politike prema mladima: pomogle pri izradi lokalnih programa djelovanja za mlade, sudjelovale i pratile kako se isti provodi te vrednovala provedeno.

0.4. Gradski program djelovanja za mlade

Gradski Program djelovanja za mlade grada Lepoglave s jedne je strane primjena Nacionalnog programa djelovanja za mlade Republike Hrvatske, a s druge izraz skrbi Grada Lepoglave za svoje mlade sugrađane i vlastitu budućnost.

Mladi grada Lepoglave, u dobi od 15 do 29 godina, čine danas četvrtinu njegove ukupne populacije. Stoga se ovaj program obraća mladima u školama, fakultetima, gospodarstvu, znanosti, zdravstvu i svim drugim djelatnostima grada, no i onima koji tek traže svoj posao i svoju društvenu afirmaciju.

Cilj programa je ustanoviti kakav je društveni položaj mladih i što gradske institucije, gradska uprava i svi društveni čimbenici u lokalnoj zajednici mogu učiniti kako bi se taj položaj poboljšao. Time se jasno određuju sadašnje i željeno stanje, mjere i njihovi nosioci te svi ostali faktori koji trebaju dovesti do ostvarenja ciljeva.

Program je izrađen u partnerskom odnosu između organizacija mladih okupljenih u Koaliciju mladih grada Lepoglave, lokalnih vlasti i ostalih dionika unutar lokalne zajednice čije se djelovanje dotiče mladih.

Prije pisanja ovog dokumenta provedeno je temeljito istraživanje problema i potreba mladih na području grada Lepoglave. U istraživanje je bilo uključeno više od dvjestotinjak mladih različite dobi i društveno-socijalnog statusa. Na temelju stručno analiziranih rezultata istraživanja izrađena su tematska poglavlja i mjere Gradskog programa djelovanja za mlade.

Gradski program djelovanja za mlade grada Lepoglave je dokument petogodišnje strategije razvoja gradske politike prema mladima te praktična osnova budućeg djelovanja gradskog društvenog i političkog sustava prema mladima. Proces provedbe GPDM se kontinuirano nadgleda te se za svaku godinu izrađuje Operativni plan koji izdvaja prioritetne mjere za tekuću godinu te detaljnije definira njihovu provedbu.

Nakon petogodišnjeg razdoblja radi se detaljna procjena provedbe programa te se isti revidira i prilagođava narednom petogodišnjem razdoblju.

0.5. Koalicija mladih grada Lepoglave

Koalicija mladih grada Lepoglave je neformalna koalicija organizacija mladih i za mlade koje djeluju na području grada Lepoglave. Koaliciju su oformile same organizacije odlukom da se međusobno povežu i umreže.

Koalicija je predstavničko tijelo mladih, nije tijelo lokalne samouprave, koje je autonomno u svom radu, javnom istupanju i donošenju odluka. S obzirom da okuplja većinu organizacija mladih i za mlade koje djeluju na području grada Lepoglave, Koalicija ima legitimitet da predstavlja mlade grada Lepoglave prema ostalim dionicima, posebice prema lokalnim vlastima i administraciji.

Organizacije članice Koaliciju mladih grada Lepoglave su:

- Društvo za športsku rekreaciju Žarovnica
- Forum mladih SDP-a Lepoglava
- Glazbena mladež Lepoglava
- Interesni odbor mladih HNS-a Lepoglava
- Klub mladih Crvenog križa Lepoglava
- Klub mladih Kamenica
- Mladež HDZ-a Lepoglava
- Navijačka skupina Vandali
- Nezavisna udruga mladih
- Odred izviđača Lepoglava
- Organizacija mladih HSS-a Lepoglava
- Udruga za sport i kulturu Kamenica
- Višnjička udruga mladih

Nepostojanje Zakona o organiziranju mladih unutar zakonodavstva Republike Hrvatske uvelike otežava rad i djelovanje ove i sličnih koalicija mladih. Nedefiniranost osnovnih pojmova poput: "organizacija mladih", "organizacija za mlade", "lokalna, regionalna i nacionalna organizacija" i sl. te nemogućnost pravnog umrežavanja velike su prepreke kvalitetnijem radu.

Organizacije mladih i za mlade koje djeluju na području grada Lepoglave međusobno su se umrežile kako bi putem zagovaranja zajedničkih interesa utjecale na promjene u lokalnoj zajednici te pridonijele razvoju lokalnih politika prema mladima i porastu kvalitete života mladih u lokalnoj zajednici.

1

1. OBRAZOVANJE I INFORMATIZACIJA

Škole su mladima osnovni izvor znanja i vještina te zbog uključenosti velikog broja mladih predstavljaju i jedan od najznačajnijih činitelja njihove socijalizacije.

Zbog nemjerljivog značaja obrazovanja za mogućnost zapošljavanja, donošenja utemeljenih životnih odluka te produktivnog, samostalnog i kvalitetnog života, društvo ima posebnu odgovornost u osiguravanju uvjeta za podjednaku dostupnost obrazovanja svim mladima. Osobito je važno razviti sustav koji će pružiti šansu mladima slabijeg socio-ekonomskog statusa, onima koji imaju posebne obrazovne potrebe i onima koji su na druge načine u nepovoljnijem položaju. Dostupnost obrazovanja za sve jest najsnažniji činitelj u ujednačavanju životnih šansi.

Usporeno uvođenje novih tehnologija u sustav formalnog obrazovanja predstavlja pravu opasnost za budućnost. Taj se problem ne rješava samo opremanjem informatičkih učionica. Riječ je o potrebi da primjena novih medija odnosno primjena novih strategija poučavanja u svakom nastavnom području postanu svakodnevnica.

Neformalno obrazovanje obuhvaća ne samo organizirane nego i spontane obrazovne aktivnosti koje su uspostavljene izvan formalnog obrazovnog sustava. Prilagođeno je potrebama i interesima korisnika u svrhu usvajanja niza životnih vještina, specifičnih znanja, te upoznavanja s vrednotama i ciljevima demokratskog i civilnog društva. Razvijenost i raznolikost programa neformalnog obrazovanja odraz je razvijenosti društva u cjelini. Neformalno obrazovanje izuzetno je važno za suvremeni koncept cjeloživotnog učenja. Ono se javlja kao odgovor na nove zahtjeve koji se ne svode samo na stjecanje znanja, nego i na postizanje i razvoj vještina u promijenjenim okolnostima suvremenog društva i tržišta rada.

Svaki od navedena tri tipa obrazovanja (formalno, neformalno i samoobrazovanje) ima specifičnu ulogu i nužan je za cjeloživotno učenje. Stoga bi promjene u obrazovnoj politici trebale biti fleksibilne i otvorene za uvažavanje i isticanje njihove uloge.

1.1. Sustav formalnog obrazovanja

Formalno obrazovanje mladih na području grada Lepoglave provode osnovne škole u Lepoglavi, Višnjici i Kamenici. Uvođenjem jednosmjenske nastave i HNOS-a školske vlasti, profesori, učenici i roditelji suočeni su s mnogim problemima prilagodbe. Posebno se to odražava na učenike kojima nedostaje sustavan način utjecanja na odluke koje ih se direktno i indirektno tiču. Posebnu pozornost mladi su obratili lošoj realizaciji programa izvannastavnih aktivnosti te nedovoljnom korištenju novih tehnologija u izvođenju nastave.

Nakon završene osnovne škole mladi se najčešće odlučuju nastaviti svoje obrazovanje u srednjim školama u Ivancu i Varaždinu te, rjeđe, u Zagrebu. Sufinanciranjem troškova prijevoza od strane regionalnih i lokalnih vlasti djelomično je riješen problem dostupnosti obrazovanja. Međutim, jasno je vidljivo da unutar ovog sustava nedostaje socijalna komponenta.

Veliki broj mladih, zbog pogoršanih socijalnih prilika, ne uspijeva upisati studij sukladno svojim sposobnostima. To vodi smanjivanju jednakosti obrazovnih šansi te negativnoj selekciji pri upisu na studij.

1.1.1. Osnovati Vijeća učenika osnovnih škola

Zbog nepostojanja ovakvih neformalnih tijela, učenici nemaju gotovo nikakav utjecaj prilikom donošenja odluka koji se njih direktno ili indirektno tiču. Ovo tijelo je savjetodavnog karaktera i služi kao odraz trenutne situacije i mišljenja učenika.

Nositelji: osnovne škole

1.1.2. Razviti sustav stipendiranja učenika i studenata s područja grada Lepoglave

Učenike koji postižu izvanredne rezultate trebalo bi poticati na još bolji i predaniji rad te na nastavak školovanja putem transparentnog programa i sustava stipendiranja s naglaskom na ona zanimanja koja su deficitarna na području grada Lepoglave.

Nositelji: Grad Lepoglava, Županija Varaždinska, osnovne škole

Grad Lepoglava
Gradski program djelovanja za mlade

1.1.3. Pokrenuti sustav edukacije nastavnika o korištenju informatičke tehnologije u redovnoj nastavi

Škole posjeduju adekvatnu informatičku opremu, međutim ona je nedovoljno korištena u redovnoj nastavi. Problem je najčešće u nedovoljnoj educiranosti nastavnika.

Nositelji: osnovne škole, nevladine organizacije

1.1.4. Organizirati sustav informiranja učenika o školskim izvannastavnim aktivnostima

Učenici nisu dovoljno informirani o funkcioniranju školskih izvannastavnih aktivnosti te se stoga rijetko uključuju u iste. Sustavnim i ažurnim informiranjem učenici bi se lakše odlučili za sudjelovanje u tim programima.

Nositelji: osnovne škole

1.1.5. Poticati izdavanje školskih novina i drugih medija koje bi uređivali učenici

Pružanjem prilike učenicima da se u ovakvim i sličnim projektima kreativno izražavaju i stručno obrazuju pomaže im se u daljnjem životu i razvoju.

Nositelji: osnovne škole, nevladine organizacije

1.1.6. Organizirati školska i međuškolska športska natjecanja na razini grada

Učenicima koji se bave sportom unutar školskih sportskih klubova nedostaje organiziranih sportskih natjecanja tijekom školske godine sa vršnjacima iz drugih ili unutar vlastitih škola. To rezultira time da se djeca prestaju baviti školskim sportom.

Nositelji: osnovne škole, sportski klubovi, nevladine organizacije

1.1.7. Uspostaviti i razviti program sustavnog praćenja i vrednovanja znanja i nositelja tog znanja (registar znanja)

Stvoriti registar i sustav komuniciranja s obrazovanim mladim ljudima porijeklom iz Lepoglave koji bi mogli posredovati mnoga znanja i informacije, kako mlađim kolegama, tako i gradskim i inim strukturama.

Nositelji: Grad Lepoglava

1.2. Neformalno obrazovanje

Programi neformalne edukacije gotovo su nepostojeći na području grada Lepoglave. Problem nije u nedostatku interesa mladih za ovakve programe, već u mnogim ograničavajućim faktorima koji onemogućavaju nevladine organizacije i institucije da ovakve programe ponude mladima.

1.2.1. Poticati i financijski pomagati programe neformalne edukacije koji su od nekog interesa za mlade

Nedostatak programa neformalne edukacije za mlade često rezultira letargijom te posezanjem za porocima. Nedostatak kvalitetnih programa neformalne edukacije onemogućuje mlade da razviju svoj puni potencijal.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

1.2.2. Omogućiti nevladinim organizacijama da koriste školske, gradske i ine prostorije za realizaciju svojih programa neformalne edukacije

Nevladine organizacije često zbog nedostatka adekvatnih prostora za rad nisu u mogućnosti provoditi svoje programe neformalne edukacije. Korištenjem prostora škola, gradskih objekata i sl. van radnog vremena na efikasan način bi se riješio taj problem.

Nositelji: Grad Lepoglava, osnovne škole, nevladine organizacije

1.2.3. Poticati i financijski pomagati nevladine organizacije u edukaciji kadrova za vođenje programa neformalne edukacije (treninzi za trenere)

Zbog nepostojanja educiranog kadra nevladine organizacije su često u nemogućnosti provoditi tražene programe neformalne edukacije. Pošto educiranje kadrova često zahtjeva određene financijske izdatke, nevladine organizacije su često u nemogućnosti da samostalno financiraju edukaciju.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

1.3. Informatizacija

Potreba za informatičkom infrastrukturom raste iz dana u dan. Kao što je nekad bilo potrebno uvesti električnu energiju u sva kućanstva tako se danas pokazuje potreba za uvođenjem informatičke infrastrukture. S obzirom da su mladi ti koji prednjače u korištenju novih tehnologija nedostatak ovakvih sadržaja najviše se odražava na njihove živote. Potraga za informacijama i konstantna edukacija samo su neke od prednosti informatizacije društva.

1.3.1. Konstantno i planski razvijati informatičku infrastrukturu na području grada

Nedostupnost određenih informatičkih tehnologija (DSL, Wireless i sl.) znatno koči razvoj cjelokupne zajednice. Razvojem informatičke infrastrukture stvara se temelj za razvoj novih znanja i mogućnosti za razvoj grada.

Nositelji: Grad Lepoglava

1.3.2. Poticati i financijski pomagati programe edukacije o informatičkim tehnologijama

Niska razina informatičke pismenosti u današnje je vrijeme veliki problem za adekvatno uklapanje u život zajednice i šire. Kvalitetnim programima informatičke edukacije diže se razina informatičke pismenosti te svijest cjelokupne zajednice te se time doprinosi njezinom daljnjem razvoju.

Nositelji: Grad Lepoglava, osnovne škole, nevladine organizacije

1.3.3. Osigurati mladima javnu lokaciju na kojoj će moći koristiti Internet

Mnogi mladi u svojim domaćinstvima nemaju mogućnost pristupa Internetu što im dodatno otežava pristup potrebnom znanju i informacijama. Postojanje takve lokacije uvelike bi pospješilo proces informatizacije zajednice.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

2

2. ZAPOŠLJAVANJE I PODUZETNI ŠTVO

Postojeći problemi u našem društvu, generirani strukturnom gospodarskom krizom, ali također i produbljeni vođenjem neuspješne politike njenoga rješavanja, utječu na život mladih, te produžavaju njihovu socijalnu i ekonomsku ovisnost te društvenu marginalizaciju. U tome posebno značenje imaju i aktualni problemi u zapošljavanju koji nisu specifični samo za mlade, nego za sve nezaposlene osobe neovisno o dobi. Ipak, nezaposlenost je uvijek osjetno izraženija kod mladih, a ukoliko traje duže ozbiljno usporava njihovo socio-ekonomsko osamostaljivanje. No, budući da je nezaposlenost strukturni problem, nju nije moguće riješiti parcijalnim programima. Njima ona može biti samo ublažena. U tome je smislu sveobuhvatna državna politika rješavanja gospodarske krize dugoročno jedini djelotvorni pristup.

U kontekstu zapošljavanja mladih, ipak se prepoznaju i oni problemi koji su specifični za mlade. To su, primjerice, nedostatak mehanizama koji bi osigurali postupnu tranziciju mladih iz pasivnog u radni dio populacije, nedostatak procesa kroz koje bi mogli steći potrebno iskustvo za prvo zapošljavanje, te nedostupnost financijske potpore za njihove poduzetničke inicijative. Poseban problem predstavlja i činjenica da se mladi gotovo u potpunosti osjećaju ovisnima od pomoći institucija te da su očekivanja od države i njenih institucija nerealno visoka.

Obrazovanjem za poduzetništvo i u poduzetništvu omogućuje se stjecanje potrebnih stručnih znanja i vještina neophodnih za uspješno poslovanje. Razvijanje takvih vještina kod mladih u cijelosti utječe na povećanje njihovih šansi za zapošljavanje, te doprinosi razvoju. Mladi su, kao nositelji novih znanja i vještine prilagodbe novim tehnologijama, društvena skupina koja jamči višestruki povrat uloženoga. Stoga samo njihova kvalitetna priprema i edukacija osigurava učinkovitost predviđenih mjera razvoja gospodarstva.

Velik broj potencijalnih mladih korisnika nema informacije o postojećim poticajnim mjerama i mogućnostima ili ne dobivaju dovoljno kvalitetnu savjetodavnu potporu pri prvom susretu s njima.

2.1. Mladi i zapošljavanje

Pronalazak prvog zaposlenja i stjecanje radnog iskustva, za mlade su često neprijelazne prepreke u tranziciji prema radno aktivnom stanovništvu. Ukoliko bi se ove prepreke zaobišle, odnosno ukoliko bi se njihov utjecaj ublažio, stvorio bi se temeljni preduvjet za ublažavanje efekta nezaposlenosti kod mladih.

2.1.1. Osnovati servis za povremeno i privremeno zapošljavanje mladih

Mladima treba omogućiti da za vrijeme između dvije nastavne ili akademske godine, odnosno tijekom perioda nezaposlenosti, mogu zaraditi određena sredstva za život. Riječ je o poslovima koji koriste za opće dobro, a gradska uprava često unajmljuje druge službe da ih obavljaju iako to nekad nije potrebno.

Nositelji: Grad Lepoglava, Zavod za zapošljavanje

2.1.2. Osnovati i financijski pomagati Gradski centar za posredovanje pri zapošljavanju mladih

Mladi ljudi nakon završene srednje škole, odnosno fakulteta ili više škole, imaju velikih problema prilikom pronalaska zaposlenja. Njihovo neiskustvo i neinformiranost su im otežavajuća okolnost pri pronalaženju istog. Hrvatski zavod za zapošljavanje nije se pokazao efikasnim u rješavanju ovog problema pa se javlja potreba za osnivanjem slične institucije na razini grada.

Nositelji: Grad Lepoglava, Zavod za zapošljavanje

2.1.3. Poticati i financijski pomagati programe edukacije mladih nezaposlenih osoba o pravima i obvezama nezaposlenih te o procesu aktivnog traženja posla

Needuciranost i neinformiranost mladih koji ulaze u svijet radno aktivnog stanovništva im je često previsoka prepreka u pronalaženju (prvog) zaposlenja. Pravilnim sustavom edukacije mladih ta bi se barijera mogla probiti.

Nositelji: Grad Lepoglava, Zavod za zapošljavanje

2.2. Mladi i poduzetništvo

Strah od nepoznatog i nedovoljna informiranost o prilikama koje se pružaju, mlade sve češće odvrćaju od procesa samozapošljavanja, odnosno poduzetništva. Iako je ovaj koncept mladima privlačan rijetko se odlučuju za njega.

Nepristupačnost informacija i poduzetničkih znanja mlade obeshrabruju već u samim počecima pa se često dešava da njihove poslovne ideje propadaju već u samom startu.

Jedan od razloga svakako leži i u znatnim početnim financijskim ulaganjima koje su nezaobilazan korak u razvoju malog i srednjeg poduzetništva.

2.2.1 Poticati i financijski pomagati programe edukacije mladih o konceptu privatnog poduzetništva

Kod mladih postoji strah od ulaska u privatno poduzetništvo, prvenstveno zbog neinformiranosti o svim aspektima, prednostima i opasnostima koji ih tamo mogu dočekati. Pravilnim sustavom edukacije djelovalo bi se na povećanje broja mladih ljudi koji bi se odlučivali za ulazak u poduzetničke vode, a samim time i samozapošljavali se.

Nositelji: Grad Lepoglava, Zavod za zapošljavanje, nevladine organizacije

2.2.2. Organizirati sustav kreditiranja i pomoći mladim poduzetnicima

Mladi poduzetnici često su prepušteni sebi samima. S obzirom da se razvojem poduzetništva djeluje na gospodarski razvoj cijele zajednice, gradska uprava bi trebala aktivno pomagati mladim poduzetnicima u njihovom djelovanju i radu te posredovati prema financijskim ustanovama koje prate kreditne i poticajne linije Ministarstava i drugim fondovima.

Nositelji: Grad Lepoglava, Županija Varaždinska

3

3. SOCIJALNA POLITIKA PREMA MLADIMA

Mlade osobe s invaliditetom heterogena su skupina, s različitim vrstama i stupnjevima ograničenja sposobnosti. Heterogenost te skupine mladih povećana je i činjenicom da je jednima, zbog njihovih osnovnih teškoća, istodobno potrebna zdravstvena i obrazovna skrb, a često i socijalna, odnosno materijalna pomoć.

U procesu odrastanja, osamostaljivanja i aktivnog uključivanja u zajednicu mladi s invaliditetom suočavaju se s višestrukim ograničenjima i zaprekama. Pored onih koje im nameće sama bolest ili invaliditet, još teže su zapreke u predrasudama i neznanju okoline, zastarjelim modelima zbrinjavanja te pretjerano zaštitničkim obiteljima. Tu su i brojne fizičke barijere koje onemogućuju pristup i sudjelovanje.

Mladost je vrijeme potencijalno učestalijih rizičnih ponašanja i velik broj mladih prekrši društvene norme, a da to ne ostavi trajnijeg traga na njihov razvoj. Iako samo manji dio mladih prekrši zakon, ali i ponovi kaznena djela, njihov udio u ukupnom kriminalitetu je značajan. Kršenje društvenih normi i zakona nije štetno samo za oštećene i počinitelje, nego čini štetu sveukupnoj društvenoj slici o mladima, jer pridonosi etiketiranju mladih kao problematičnih, za razliku od drugih dobnih skupina.

Zlouporaba i preprodaja droga prepoznati su kao važan društveni problem. Društvena intervencija ne iscrpljuje se na strožim mjerama prijavljivanja i kažnjavanja, nego se razvija i vrlo raznolik sustav intervencija za pomoć ovisnicima u liječenju i resocijalizaciji.

Mladi su u cjelini u nepovoljnijem socio-ekonomskom položaju u odnosu na druge dobne skupine. To znači da mladi ne raspolažu imovinom (nekretninama, ušteđevinom i dionicama), teško se zapošljavaju i dolaze do stana te ovise o pomoći roditelja. Tranzicijski procesi povećavaju stupanj neizvjesnosti za mlade koji, završavajući obrazovanje, nemaju jasne perspektive o mogućnostima zapošljavanja, profesionalnog razvoja te vođenja samostalnog i produktivnog života.

3.1. Mladi s invaliditetom

Sve društvene intervencije prema osobama s invaliditetom moraju imati za cilj postizanje najveće moguće samostalnosti svake osobe, ekonomske nezavisnosti i pune integracije u društvo. Za to je potrebna suglasnost i koordinirana akcija svih sektora, ali i različitih političkih razina. No, stvarna se integracija mora, i jedino može, dogoditi na razini lokalne zajednice.

Mogućnost za samostalan život mladih osoba s invaliditetom uglavnom se svodi na izbor između života s roditeljima ili života u instituciji, što nije prihvatljivo sa stajališta prava na najveću moguću samostalnost.

S obzirom na relativno malu veličinu lokalne zajednice, na području grada Lepoglave broj mladih s invaliditetom je prilično malen. Međutim, to nas ne može i ne smije spriječiti da im omogućimo ravnopravnu mogućnost aktivnog uključenja u život lokalne zajednice.

3.1.1. Omogućiti mladima s invaliditetom nesmetan pristup svim javnim institucijama na području grada

Mnoge javne ustanove i institucije na području grada (stomatološke i liječničke ordinacije, gradska uprava i sl.) imaju loše ili uopće nikako riješen pristup za osobe s invaliditetom (arhitektonske barijere, prostorije na katovima, nepostojanje dizala rampi i sl.).

Nositelji: Grad Lepoglava

3.2. Mladi s poremećajima u ponašanju

Mladi u lokalnoj zajednici shvaćeni su kao rizična društvena skupina. Negativno poimanje mladih prvenstveno je rezultat poopćavanja slike stvorene na temelju pojedinaca. Nažalost, i sami mladi su toga svjesni, ali vrlo loše reagiraju na pojedinačne ispade.

Najčešći pojam koji se povezuje uz mlade su ovisnosti (droga, alkohol, pušenje). Dosadašnje metode edukacije u svrhu prevencije više se ne pokazuju uspješnim. Iako su mladi svjesni štetnosti različitih tipova ovisnosti to ih ne odvraća od konzumacije.

Stoga je potrebno okrenuti se 'vršnjačkoj' (peer-to-peer) edukaciji gdje mladi sami prepoznaju probleme kod svojih vršnjaka te ih, u suradnji s njima, samostalno rješavaju.

3.2.1. Poticati i financijski pomagati programe neformalne edukacije o problemima ovisnosti

Problemi ovisnosti (droga, alkohol, nikotin...) prepoznati su i jasno vidljivi na području grada Lepoglave. Dosadašnji način edukacije pokazao se neučinkovit, te je zbog toga potreban novi pristup rješavanja ovog problema (peer-to-peer edukacija)

Nositelji: Grad Lepoglava, Centar za socijalnu skrb, Centar za izvanbolničko liječenje ovisnika, Crveni križ, nevladine organizacije

3.2.2. Pokrenuti i financijski pomagati rad savjetovališta za djecu, mlade i obitelj

Savjetovalište je postojalo neko vrijeme te imalo uspjeha u svome radu, međutim zbog problema financiranja ono se ugasilo. Mladi i njihovi roditelji se trenutno nemaju kome obratiti glede problema u obitelji.

Nositelji: Grad Lepoglava, Centar za socijalnu skrb, Centar za izvanbolničko liječenje ovisnika, Crveni križ, Domovi zdravlja, nevladine organizacije

3.3. Mladi slabijeg socio-ekonomskog statusa

Kvalitetan život i uključivanje u društvene tokove dodatno su otežani mladima koji žive u krajevima udaljenim od većih centara (selima i manjim naseljima) gdje su vrlo male mogućnosti izbora obrazovanja i zapošljavanja, dostupnosti informacija i organiziranih sadržaja te službi prilagođenih potrebama mladih.

Poseban problem čine mladi iz obitelji slabijeg socio-ekonomskog statusa. Ta grupacija mladih, zbog nedostatka financijskih sredstava za normalan život njih i njihovih obitelji, ima velike poteškoće kod uključivanja u aktivan društveni život lokalne zajednice.

Nedostupnost adekvatnog obrazovanja dodatno otežava proces pronalaženja zaposlenja te je ta grupacija mladih često marginalizirana od strane društva.

3.3.1. Uspostaviti koordinaciju rada svih tijela i institucija koje se u svom radu bave mladima s aspekta socijalne politike

Ne postoji jedinstvena evidencija i plan djelovanja tijela i institucija koje djeluju na području grada Lepoglave, a bave se mladima sa aspekta socijalne politike.

Nositelji: Grad Lepoglava, Komunalno vijeće, Centar za socijalnu skrb, Crveni križ, Maloljetnički sud, nevladine organizacije, Policijska postaja, mjesna samouprava

3.3.2. Osnovati i financijski pomagati fond za subvencioniranje osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja djece i mladih slabijeg socio-ekonomskog statusa

Cijeli proces osnovnog i srednjoškolskog obrazovanja često predstavlja preveliki trošak za obitelji lošijeg socio-ekonomskog statusa što rezultira lošijim uspjehom u školama te naposljetku samim napuštanjem sustava obrazovanja.

Nositelji: Grad Lepoglava, osnovne škole, Centar za socijalnu skrb

Grad Lepoglava
Gradski program djelovanja za mlade

3.3.3. Razviti sustav stipendiranja studenata slabijeg socio-ekonomskog statusa

Nakon završetka srednje škole mnogi mladi, zbog slabijeg socio-ekonomskog statusa, ne nastavljaju svoje školovanje. Pomoć u vidu pomno razrađenog sustava stipendiranja omogućila bi dostupnost visokoškolskog obrazovanja svima.

Nositelji: Grad Lepoglava, Županija Varaždinska, Centar za socijalnu skrb

3.3.4. Omogućiti besplatne školske udžbenike djeci i mladima slabijeg socio-ekonomskog statusa

Školski udžbenici su skupi i samim time često nedostupni obiteljima slabijeg socio-ekonomskog statusa. Financiranjem kupnje novih ili nabavkom rabljenih školskih udžbenika omogućiti ujednačenu dostupnost obrazovanja svima.

Nositelji: Grad Lepoglava, osnovne škole, Centar za socijalnu skrb

3.3.5. Poticati i financijski pomagati programe besplatne neformalne edukacije za mlade slabijeg socio-ekonomskog statusa

Mladi slabijeg socio-ekonomskog statusa često puta su zakinuti za programe neformalne edukacije (seminari, tečajevi, radionice, večernje škole i sl.) poradi njihove visoke cijene. Pošto je neformalna edukacija jako važna u njihovom razvoju kao osobe, te programe bi im trebalo omogućiti.

Nositelji: Grad Lepoglava, osnovne škole, Centar za socijalnu skrb, nevladine organizacije

4

4. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA I REPRODUKCIJSKO ZDRAVLJE

S motrišta zdravstvene službe, skupine mladih u dobi od 15 do 19 i od 20 do 29 godina bitno se razlikuju po svojim biološkim i sociološkim obilježjima. Mladi od 15 do 19 godina su skupina koja se još nalazi u periodu rasta i razvoja, kako tjelesnog tako i psihičkog. Velika većina je u procesu organiziranog sustava odgoja i obrazovanja i vezana je uz obitelj. Skupina mladih od 20-29 godina je u procesu daljnjega obrazovanja, rada ili traženja posla, ekonomskog osamostaljivanja i osnivanja vlastitih obitelji. Na razlike u ovim skupinama upućuju i podaci koji su dio zdravstvenih pokazatelja o zdravstvenom stanju stanovništva u Hrvatskoj.

Sve značajnije mjesto u patologiji mladih danas zauzimaju poremećaji i bolesti povezane s određenim ponašanjima, navikama i stilovima življenja (prekomjerno konzumiranje alkohola, pušenje duhana, uživanje droga, rizično seksualno ponašanje, spolno prenosive bolesti, neadekvatna tjelesna aktivnost, loša kvaliteta prehrane, poremećaji uzimanja hrane te posljedice prometnih nesreća), te psihosocijalni problemi (samoubojstva i duševni poremećaji), dok je znatno manje izražen problem "dječjih" zaraznih bolesti. No, kod nas su značajan problem ozljede i smrti uzrokovane lako dostupnim vatrenim oružjem i zaostalim minsko eksplozivnim sredstvima nakon rata.

U porastu su i spolno prenosive bolesti, prvenstveno infekcije izazvane klamidijom i HPV - virusom. Posljednja istraživanja među studentima i srednjoškolcima pokazuju da je nezadovoljavajuće znanje mladih iz područja spolnosti i reprodukcije. Samo 34-45% ispitanika redovito koristi kondom, a oko 90% studenata je imalo seksualno iskustvo koje je bilo povezano s nekom rizičnom seksualnom aktivnošću kao što je seksualni odnos bez zaštite, "seks za jednu noć", seksualni kontakt pod utjecajem nekog psihoaktivnog sredstva, uključujući alkohol i drugo.

Iz ovog kratkog prikaza posve je jasno da se s obzirom na očekivanja, zahtjeve i potrebe različitih dobnih skupina mladih očekuje i specifičan pristup zdravstva i zdravstvene zaštite za ovu populaciju.

4.1. Zdravstvena zaštita mladih

Zabrinjavajuće je stanje zdravstvene zaštite učenika u školama. Osim loših higijenskih uvjeta u školskim prostorijama za nuždu i loše kvalitete prehrane u školskim kuhinjama, postoji problem osnovne zdravstvene zaštite učenika. Među školskim osobljem ne postoji osoba kvalificirana za pružanje prve pomoći već se učenici bez preliminarnog uvida u njihovo zdravstveno stanje šalju u najbliži Dom zdravlja.

U Hrvatskoj postoji duga i uspješna organizacija zdravstvene zaštite školske djece, studenata i mladih. Osnove promjena za pružanje kvalitetnije zdravstvene zaštite za mlade trebaju se temeljiti na odgovarajućim normativima i standardima, stručnom radu, edukaciji i usklađivanju programa mjera za potrebe školske djece i mladih.

Zdravstvena zaštita je izravno povezana s zdravim okolišem. Održavanjem čistoće okoliša i zaštitom prirodnih bogatstava stvara se i održava zdravija okolina za život i razvoj, kako mladih, tako i svih ostalih stanovnika lokalne zajednice.

4.1.1. Podići razinu zdravstvene zaštite učenika

Nepostojanje stručnog medicinskog osoblja u školama (ili adekvatno educiranih pojedinaca) te loši higijenski uvjeti u školskim prostorijama za nuždu stvaraju nisku razinu zdravstvene zaštite učenika. Zapošljavanjem i educiranjem kvalitetnog kadra ta bi se razina mogla znatno podići.

Nositelji: osnovne škole, domovi zdravlja

4.1.2. Povećati broj koševa za smeće i zelenih otoka na području grada

Nedovoljan broj koševa za smeće i zelenih otoka izaziva ne samo ekološki problem čistoće grada već i potencijalnu zdravstvenu opasnost.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

Grad Lepoglava
Gradski program djelovanja za mlade

4.1.3. Poticati, provoditi i financijski pomagati redovite kampanje o zdravstvenoj zaštiti

Problem jest u neinformiranosti i needuciranosti mladih, a i ostalih, o današnjim različitim prijetnjama za zdravlje, kako pojedinaca tako i zajednice. Redovnim sustavnim informiranjem treba djelovati na dizanje razine svijesti građana, prvenstveno mladih.

Nositelji: Grad Lepoglava, domovi zdravlja, nevladine organizacije

4.1.4. Poticati i financijski pomagati programe i projekte na području ekologije i zaštite prirode

Većina ekoloških problema proizlazi iz nedovoljne educiranosti i niske razine ekološke svijesti zajednice. Kako bi se sustavno ta svijest podigla na višu razinu potrebno je više kvalitetnih programa i projekata ciljano namijenjenih djeci i mladima, odnosno podizanju razine njihove ekološke svijesti.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

4.1.5. Uvesti ponudu ekološke organske prehrane u školskim kuhinjama

Zbog velike potrošnje "brze", krute i nekvalitetne hrane zdravlje djece i mladih je ugroženo jer se javlja pretilost i dijabetes. Uvođenjem dodatne zdrave i prirodne prehrane školarci će dobiti potrebne vitamine i minerale koji su im potrebni za normalan rast, a koji će ujedno i smanjiti rizik od oboljenja.

Nositelji: osnovne škole, domovi zdravlja

4.2. Reprodukcijsko zdravlje mladih

Problem reprodukcijskog zdravlja mladih nedovoljno je aktualizirana tema unutar lokalne zajednice. Umjesto intervencija u saniranju posljedica potrebno je više ulagati u prevenciju i edukaciju mladih.

Unutar školskih programa nedostaje adekvatan program seksualne edukacije. S obzirom da je to za učenike i mlade vrlo 'osjetljiva' tema, recept 'vršnjačke' (peer-to-peer) edukacije se javlja kao idealno rješenje.

4.2.1. Poticati i financijski pomagati programe sustavne neformalne edukacije o reprodukcijskom zdravlju

Mladi sve ranije stupaju u seksualne odnose. Zbog nedovoljne educiranosti to često dovodi do neželjenih posljedica (spolne bolesti, maloljetničke trudnoće i brakovi i sl.). Dosadašnji sustavi edukacije nisu se pokazali adekvatnim pa je stoga potrebno promijeniti pristup i primijeniti suvremenije metode (peer-to-peer edukacija).

Nositelji: osnovne škole, domovi zdravlja, nevladine organizacije

4.2.2. Pokrenuti i financijski pomagati rad savjetovališta za djecu i mlade o zdravstvenoj zaštiti i reprodukcijskom zdravlju

Zbog nepostojanja istog djeca i mladi ne dobivaju dovoljno informacija o navedenim temama što često puta rezultira preuranjenim brakovima, spolno prenosivim bolestima i napuštanjem sustava obrazovanja. Da bi se taj problem spriječio, nužno je pokrenuti jedno takvo savjetovalište na kojem će djeca i mladi u potpunoj diskreciji dobiti sve relevantne informacije o svom zdravlju i samoj reprodukciji.

Nositelji: osnovne škole, domovi zdravlja, nevladine organizacije

5

5. AKTIVNO SUDJELOVANJE MLADIH U DRUŠTVU

Pitanje aktivnog sudjelovanja mladih može se razložiti na tri glavna problema: nepovjerenje koje vlada u društvenom i političkom sustavu prema mladima, nepovjerenje mladih prema društvenim i političkim institucijama te međusobno nepovjerenje i nedovoljna suradnja udruga mladih i političkih institucija.

Istraživanja pokazuju da je većina mladih svjesna vlastite političke marginaliziranosti, te da razloge tome pronalaze u nespremnosti starijih da im prepuste dio političkog prostora, ali i u nekompetentnosti vlastite generacije. Postoji nedovoljna informiranost o građanskom društvu, demokraciji, procesu političkog odlučivanja i načinu političkog djelovanja. Iako većina mladih smatra da njihovo političko angažiranje ima smisla kroz razne oblike organiziranosti, vrlo mali broj njih se odlučuje na aktivno sudjelovanje. Većina mladih nezadovoljna je zastupljenošću svoje generacije u tijelima vlasti zbog čega drže da bi za poboljšanje njihove participacije u procesima odlučivanja trebalo primijeniti tzv. kvote za mlade na stranačkim izbornim listama.

Usporedo sa slabom participacijom u političkim institucijama, postoji nešto veća uključenost mladih u razne udruge i udruženja građana. Međutim, česta je pojava da mladi, aktivni u ovom sektoru, izbjegavaju suradnju s političkim institucijama. Budući da oba sektora imaju isto polje djelovanja, a to je poboljšanje kvalitete života i društvenog statusa mladih, ta bi suradnja, razmjenjivanje informacija, ideja i iskustava te financijska podrška doveli do boljih rezultata.

Negativna demografska kretanja u Hrvatskoj i odlazak kvalificiranih mladih ljudi iz zemlje upozoravaju na nužnost poboljšanja ukupnog društvenog statusa mladih i pokretanja akcija koje bi imale za cilj povećanje njihove participacije u društvenim procesima i institucijama. To je osobito važno za Hrvatsku kao tranzicijsku zemlju koja je suočena s ozbiljnim demokratskim deficitima i gospodarskim problemima.

Napokon, u postupku priključivanja Hrvatske Europskoj uniji jedan od važnih uvjeta bit će i adekvatno uključivanje mladih u društveni život.

5.1. Sudjelovanje mladih u donošenju odluka

Potrebno je osigurati i institucionalizirati način sudjelovanja mladih u procesima donošenja odluka koje ih se izravno ili neizravno dotiču. Vrlo je važno stvoriti stabilan sustav kako ovo sudjelovanje ne bi ovisilo o trenutnoj političkoj volji odnosno hirovima pojedinaca.

5.1.1. Osnovati Gradsko vijeće mladih

Mladi nemaju utjecaja na donošenje odluka koje se tiču direktno njih. Zbog toga je potrebno osnovati savjetodavno tijelo gradskoj upravi koje će zastupati interese svih mladih sa područja grada.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

5.1.2. Osnovati Odbor za mlade pri Gradskom vijeću

Takvo tijelo trenutno ne postoji što rezultira lošom politikom prema mladima, odnosno gotovo samim nepostojanjem iste.

Nositelji: Grad Lepoglava

5.1.3. Ustrojiti funkciju Povjerenika za mlade pri Gradskom poglavarstvu

Nepostojanje takve osobe rezultira lošom ili nikakvom provedbom politike prema mladima. Poslove Povjerenika može obavljati bilo koji drugi član Poglavarstva, no ne smije biti preopterećen drugim dužnostima.

Nositelji: Grad Lepoglava

5.1.4. Ustrojiti mjesta za predstavnike mladih pri jedinicama mjesne samouprave

Zbog nepostojanja takve funkcije/uloge provedba lokalne politike prema mladima u jedinicama mjesne samouprave jednostavno ne postoji.

Nositelji: Grad Lepoglava, mjesna samouprava

5.2. Sudjelovanje mladih u društvu

Mladi trebaju biti pokretač društva. Mladi posjeduju ideje, ali te ideje često ostaju nerealizirane poradi nerazumijevanja od strane ostalih sudionika u društvenom životu lokalne zajednice (lokalne vlasti, privatni poduzetnici, starije generacije).

Mlade treba educirati o načinima sudjelovanja i djelovanja unutar demokratskog društva. Razina znanja o demokratskim procesima i alatima je kod mladih dosta niska, no to nije toliko čudno s obzirom na relativnu 'mladost' hrvatske demokracije.

Smisao sudjelovanja mladih je razvoj partnerstva između mladih i starijih u svim područjima života kako bi mladi zauzeli važnu ulogu u društvu te kako bi društvo u cjelini, uključujući i mlade, imalo korist od njihovog doprinosa, ideje i energije.

Iako je sudjelovanje mladih ovisno o više dionika, poput organizacija mladih, lokalnih vlasti i sl., funkcionalno i efikasno sudjelovanje mladih na lokalnoj razini temelji se na svijesti mladih građanki i građana o društvenim, kulturnim i političkim promjenama.

5.2.1. Poticati i financijski pomagati programe neformalne edukacije koji se tiču građanskog obrazovanja za demokraciju i civilno društvo

Nezainteresiranost mladih za demokratske procese i sudjelovanje u donošenju odluka bitnih za zajednicu proizlazi iz njihove neinformiranosti i needuciranosti. Pravilnim i sustavnim obrazovanjem za demokraciju i civilno društvo podigla bi se demokratska svijest mladih.

Nositelji: Grad Lepoglava, osnovne škole, nevladine organizacije

6

6. MLADI I CIVILNO DRUŠTVO

Razvoj pravednog civilnog društva, u globalnom kontekstu, označava proces društvenog razvoja koji prati izgradnju političke zajednice na načelima demokracije, tolerancije i globalne solidarnosti. Civilno društvo, ili društvo građana, implicira težnju da vrijednosni stavovi pojedinaca i društvenih grupa sudjeluju u oblikovanju djelatnosti zajednice. Uključivanje mladih, kao objektivnih nositelja razvoja, u proces izgradnje civilnog društva od posebnog je značaja za demokratski razvoj Hrvatske.

Kako u Hrvatskoj nema zadovoljavajućih institucionalnih mehanizama namijenjenih mladima, uključivanje mladih u razvoj društva i sudjelovanje mladih u odlučivanju temelji se na samoinicijativi i samostalnim organizacijskim oblicima (nevladinim organizacijama, kulturnim inicijativama, neformalnim grupama...).

Samostalno organizirane grupe te udruge mladih i za mlade, kao i treći sektor u cjelini, relativno su nova pojava u Hrvatskoj. One predstavljaju jedini oblik samostalnog djelovanja mladih na unapređivanju stanja u društvu, što je posebno važno u tranzicijskim društvima koje karakterizira socijalna apatija, pojačana emigracija i burna transformacija institucija i društvenih procesa.

Volonterski (dobrovoljni) rad mladih posebno je važno područje za stjecanje radnog iskustva i vještina, te za aktivno sudjelovanje mladih u društvenom razvoju i afirmaciji društvene solidarnosti. Kroz volontiranje mladima se pruža mogućnost usmjeravanja profesionalnih interesa, pomaganja drugima i unapređenja određene djelatnosti u svojoj zajednici.

Prisutnost mladih u javnom prostoru, kao i omogućavanje mladima da koriste medije i informacijske tehnologije, važan je preduvjet za sudjelovanje mladih u društvenom i ekonomskom razvoju. Pružiti mogućnost mladima da aktivno stvaraju vlastiti javni prostor znači omogućiti im da, kroz razmjenu ideja i stavova, promoviranje vlastitih vrijednosti i kritičko preispitivanje trendova u društvu, razvijaju svijest o vlastitoj ulozi u razvoju zemlje.

6.1. Organizacije mladih

Organizacije mladih su najčešći oblik okupljanja i udruživanja mladih unutar civilnog sektora. Putem organizacija mladih mladi iskazuju svoje stavove, provode svoje aktivnosti i aktivno sudjeluju u društvu i lokalnoj zajednici. Problem je što u Republici Hrvatskoj ne postoji Zakon o organiziranju mladih tako da su trenutno organizacije mladih 'razbacane' u nekoliko različitih sektora i zakonodavnih okvira.

Tako pod pojmom organizacija mladih podrazumijevamo sve oblike samoorganiziranja mladih. Pojam uključuje udruge mladih, udruge za mlade, studentske udruge, klubove za mlade, inicijative mladih, pomlatke političkih stranaka, vijeća učenika srednjih škola, studentske zborove te sekcije mladih unutar drugih organizacija.

Organizacije mladih su osnovali mladi, okupljaju mlade, provode programe za mlade te ih, najčešće, vode mladi demokratski izabrani među članstvom organizacije. Organizacije za mlade okupljaju mlade, provode programe za mlade, ali ih nisu nužno osnovali i ne vode ih mladi.

Organizacije mladih i za mlade koje djeluju na području grada Lepoglave zajednički su se umrežile i stvorile Koaliciju mladih grada Lepoglave, predstavničko tijelo mladih prema lokalnim vlastima i ostalim dionicima u društvu. Koalicija mladih grada Lepoglave, u trenutku izrade ovog dokumenta, broji ukupno 13 organizacija članica.

6.1.1. Poticati mlade da se aktivno uključe u rad postojećih ili osnivanje novih organizacija civilnog društva

Zbog neinformiranosti i neznanja mladi nevoljko svoje kreativne porive, želje, potencijale i mogućnosti izražavaju kroz rad postojećih i osnivanje novih organizacija civilnog društva što rezultira njihovom monotonijom i letargijom. Na primjer, umjesto vlastitog osnivanja plesne skupine čeka se godinama da to netko odradi umjesto njih.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

Grad Lepoglava
Gradski program djelovanja za mlade

6.1.2. Poticati i financijski pomagati programe neformalne edukacije mladih za rad unutar organizacija civilnog sektora

Mladi nisu dovoljno educirani niti informirani o načinu funkcioniranja civilnog sektora te načinu rada kroz organizacije civilnog društva. Zbog toga oni vrlo nerado sudjeluju u radu tih organizacija, odnosno društvenom životu zajednice.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

6.1.3. Ustrojiti mjesto stručnog suradnika za mlade pri Jedinstvenom upravnom odjelu grada

Trenutno unutar gradske uprave ne postoji tijelo ili pojedinac kojem se mladi i/ili organizacije mladih mogu obratiti za pomoć ili informacije što najčešće rezultira ne rješavanjem problema, odnosno opterećivanjem istim pročelnika i/ili gradonačelnika.

Nositelji: Grad Lepoglava

6.1.4. Organizirati sustav financiranja projekata mladih i za mlade na razini grada

Ne postoji sustav financiranja programa za mlade, već se ti programi financiraju stihijski, odnosno iz različitih drugih, ne uvijek dostupnih, oblika financiranja

Nositelji: Grad Lepoglava

6.2. Volonterski rad mladih

Volonterizam je najčešći oblik djelovanja mladih unutar civilnog društva. Putem volonterskog rada mladi stječu iskustva i vještine koje potom koriste u svakodnevnom životu.

Pružanjem mladima mogućnosti da volontiraju, kako unutar lokalne zajednice, tako i šire, djeluje se na njihov osobni i društveni razvoj te ih se osposobljava za buduću aktivnu ulogu unutar lokalne zajednice.

Nažalost, sam koncept volonterizma i volonterskog rada još nije dovoljno poznat unutar lokalne zajednice te se poradi toga često krivo interpretira i tumači. To dovodi do slabog prihvaćanja volonterskog rada od strane mladih.

6.2.1. Poticati i financijski pomagati programe neformalne edukacije o konceptu volonterskog rada

Zbog neinformiranosti i neznanja mladi često pogrešno gledaju na koncept volonterskog rada. Pravilnom edukacijom treba ispraviti tu krivu sliku te pokazati mladima da je smisao volonterskog rada u aktivnom pomaganju cjelokupnoj zajednici, a ne pojedincima.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

6.2.2. Osnovati Gradski volonterski centar

Ne postoji sustav vrednovanja i nagrađivanja volonterskog rada te se poradi toga mladi nerado odlučuju za volonterski rad. Gradski volonterski centar služio bi kao institucija koja će štiti prava volontera te ih nuditi gradskim institucijama kao pomoć prilikom organizacije različitih manifestacija te drugih organiziranih načina javnog okupljanja.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

6.3. Medijska djelatnost mladih

Cjelovit sustav informiranja mladih ne postoji. Mediji "od mladih za mlade" u Hrvatskoj postoje u formi školskih i studentskih časopisa, neformalnih periodičnih izdanja koja su uglavnom vezana uz glazbenu i kulturnu scenu (fanzini), ili se prezentiraju razvijanjem sadržaja na Internetu. Zbog nepostojanja sustava potpore ovim medijima ili njihove razvojne strategije, intenzitet i broj mladih uključenih u ovakve djelatnosti je vrlo malen.

Veliku poteškoću čini loša slika mladih u medijima. Pojmovi koje mediji najčešće vežu uz mlade su ovisnosti, maloljetna delikvencija, prometne nesreće i sl. To direktno pridonosi lošoj slici mladih u društvu jer mediji kroje mišljenje većine.

Prisutnost mladih u medijima je rijetka i sporadična. Mediji nisu zainteresirani za projekte i aktivnosti mladih, a vrlo su rijetke prilike kada mladi dobiju medijski prostor za promociju i/ili predstavljanje nekih pozitivnih rezultata.

Jedini izlaz se vidi u poticanju i pomaganju samih mladih u razvoju vlastitih medija (novine, časopisi, radio, Internet). Na taj način mladi sami sebi stvaraju medijski prostor, a usput i razvijaju vlastita iskustva i sposobnosti.

6.3.1. Poticati i financijski pomagati medijske i izdavačke projekte mladih

Na području grada ne postoje mediji u kojima bi mladi mogli aktivno djelovati te informirati javnost o svojim aktivnostima. Pokretanje jednog ili više takvih medija (internet, novine, časopisi, radio...) pozitivno bi djelovalo na informiranje javnosti i zajednice te na veće uključivanje mladih u organizacije civilnog društva i život zajednice.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

7

7. KULTURA MLADIH I SLOBODNO VRIJEME

Kultura mladih jedan je od osnovnih elemenata identiteta mladih i iznimno važno područje njihove afirmacije, komunikacije i stila života. To je zapravo područje kroz koje mladi kritički preispituju tradicionalne kulturne obrasce i naslijeđe kao dio svojega identiteta te stvarajući nove obrasce i estetiku kreiraju prostor za vlastito prepoznavanje i djelovanje.

Nerijetko se pod pojmom kulture mladih podrazumijeva alternativno i izvaninstitucionalno kulturno stvaralaštvo mladih, no ti su segmenti tek dio kulture mladih jer u nju spadaju i mnogi oblici institucionalnoga kulturnoga i umjetničkoga stvaranja kroz koje se nastoji afirmirati puno veći broj mladih.

Participacija mladih u sustavu odlučivanja i kreiranja slobodnih aktivnosti je nedostatna i zanemariva. Kad mladi sami iniciraju, oblikuju i počnu provoditi programe osmišljavanja slobodnog vremena, lokalna samouprava često ne nalazi načina da ih u tome podupre i ne osigurava im prostorne uvjete za rad. Zato se mnoge inicijative i pothvati, suočeni s visokim troškovima pogona, najamnine i sl., potpuno komercijaliziraju i time, suprotno osnovnoj ideji, smanjuju dostupnost širem krugu korisnika. Mnogi pokušaji samoorganiziranja mladih i pridonošenja lokalnoj zajednici svojim idejama, nakon početnog razdoblja entuzijazma, propadaju ili se zatomiuju zbog nedostatka financijskih sredstava i prostora za okupljanje, ali i zbog nepovjerenja zajednice.

Na planu slobodnoga vremena mladih osjeća se i problem privilegiranosti profesionalnoga sporta i to na štetu sportske rekreacije i amaterskoga sporta koji imaju funkciju unapređenja kvalitete življenja i zdravlja.

Izvanastavne sportske aktivnosti učenika i sportske aktivnosti u slobodnom vremenu u školi, najčešće se odvijaju u školskim klubovima koji se uglavnom tretiraju kao temelj amaterskog i profesionalnog sporta. Iako je osnovna intencija organiziranja školskih sportskih klubova bila uključivanje što većeg broja učenika, danas izuzetno mali broj srednjoškolaca sudjeluje u sportskim aktivnostima unutar škole što ima značajnih posljedica na zdravstveno stanje mladih.

7.1. Mladi i kultura

Kultura mladih je širok pojam koji obuhvaća različite kulturne i umjetničke djelatnosti koje mladi prakticiraju, odnosno konzumiraju. Iako se ovaj pojam shvaća dosta 'alternativno' postoji mnoštvo aktivnih primjera gdje kultura mladih koegzistira rame uz rame s tzv. 'mainstream' kulturnim sadržajima.

Grad Lepoglava obiluje mladim umjetnicima svih karaktera: glazbenici, slikari, pjesnici, književnici, glumci, alternativni umjetnici i sl. Nažalost, zbog nepostojanja organiziranog sustava skrbi od strane lokalnih vlasti i društva, ti su umjetnici najčešće prepušteni sami sebi te se često dešava da ne razviju do kraja svoje potencijale.

S obzirom da svojim radom i djelovanjem ti kreativni ljudi promoviraju ne samo sebe već i kompletnu lokalnu zajednicu, vrlo je važno da zajednica prepozna njihove kapacitete i potencijale te im pomogne u njihovom razvoju.

7.1.1. Pojačati financijsku potporu iz gradskog proračuna kulturnim programima i projektima mladih i za mlade

Zbog nedostatka financijskih sredstava nevladine organizacije nisu u mogućnosti provoditi velik broj kulturnih programa i projekata namijenjenih mladima. Povećanjem financijske pomoći od strane grada povećala bi se i razina kulturnog života zajednice.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

7.1.2. Poticati i financijski pomagati programe i projekte koji promoviraju rad lokalnih mladih umjetnika

Zbog nepostojanja sustavnog praćenja i financiranja programa i projekata lokalnih mladih umjetnika, njihov rad, trud i zalaganje ostaje nenagrađeno i neprepoznato. Sustavnim radom mladi umjetnici služe na ponos gradu i zajednici koju predstavljaju svojim umjetničkim djelima.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

Grad Lepoglava
Gradski program djelovanja za mlade

7.1.3. Osigurati izložbeni prostor za mlade umjetnike s područja grada

Na području grada Lepoglave ne postoji adekvatan galerijski prostor gdje bi mladi umjetnici mogli izraziti svoju kreativnost (slikarstvo, konceptualna umjetnost, performansi i sl.)

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

7.1.4. Osigurati prostor za vježbanje mladim glazbenicima s područja grada

Na području grada djeluje dosta, kako glazbenih sastava, tako i individualnih glazbenika. Za njihov adekvatan razvoj potreban im je prostor za vježbanje koji u ovom trenutku ne postoji pa su prinuđeni snalaziti se sami što nije uvijek niti jednostavno niti moguće.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

7.2. Mladi i sport

U gradu Lepoglavi djeluje nekoliko sportskih klubova i većina njih održava rad svojih omladinskih sekcija. Međutim, zbog teške financijske situacije, omladinski pogoni klubova su prilično neorganizirani i loše kadrovski pokriveni. Osim sportskih klubova tu su i školske sportske aktivnosti, ali niti tu nije puno bolja situacija.

7.4.1. Utvrditi stanje sportskih objekata na području grada te financijski pomagati u njihovoj sanaciji

Na području grada Lepoglave postoji mnoštvo sportskih objekata. Međutim, dosta tih objekata nije u upotrebi zbog lošeg održavanja. Ukoliko bi se ti sportski objekti osposobili djeca i mladi bi dobili dodatne prostore za zdravo i kvalitetno provođenje slobodnog vremena.

Nositelji: Grad Lepoglava, Zajednica sportskih udruga, sportski klubovi, nevladine organizacije

7.4.2. Pojačati financijsku potporu iz gradskog proračuna amaterskom sportu, sportskoj rekreaciji i školskom sportu

Zbog nedovoljnih sredstava mnogi sportski klubovi nisu u stanju provesti određene sportske programe koji su od nekog interesa za mlade.

Nositelji: Grad Lepoglava, Zajednica sportskih udruga

7.4.3. Poticati i financijski pomagati razvoj ženskog sporta i rekreacije na području grada

U Lepoglavi trenutno na postoji dovoljno sportskih i rekreativnih sadržaja namijenjenih ženama. Potražnja za sustavnim bavljenjem sportom kod djevojaka je jako izražena, ali zbog nepostojanja stručnog kadra i financijskih sredstava sportski sadržaji im nisu dostupni.

Nositelji: Grad Lepoglava, Zajednica sportskih udruga, sportski klubovi, nevladine organizacije

Grad Lepoglava
Gradski program djelovanja za mlade

7.4.4. Poticati i financijski pomagati razvoj sporta i rekreacije u prigradskim naseljima grada

U naseljima na širem gradskom području posebno je vidljiv nedostatak sportskih sadržaja. Glavni razlog tome je nedostatak financijskih sredstava i stručnih kadrova.

Nositelji: Grad Lepoglava, Zajednica sportskih udruga, sportski klubovi, nevladine organizacije, mjesna samouprava

7.4.5. Poticati i financijski pomagati mlade u bavljenju sportom

Sportski klubovi na području grada rade sa mlađim kategorijama, ali taj rad je stihijski, neorganiziran i nedovoljno financiran. Nužno je poticati i financijski potpomagati sportske klubove za rad s djecom i mladima.

Nositelji: Grad Lepoglava, Zajednica sportskih udruga, sportski klubovi, nevladine organizacije

7.4.6. Organizirati sportske igre mladih na godišnjoj razini

Tijekom ljetnih mjeseci na području grada Lepoglave ne postoje masovni organizirani programi bavljenja sportom za djecu i mlade. To rezultira gubljenjem interesa za bavljenje sportom kod djece i mladih.

Nositelji: Grad Lepoglava, Zajednica sportskih udruga, sportski klubovi, nevladine organizacije

7..3. Mladi i slobodno vrijeme

Mladima je potrebno omogućiti prostor i sadržaje za kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Na taj način im se omogućava otklon od negativnih strana te pruža prilika za kvalitetniji osobni razvoj.

Programi za kvalitetno provođenje slobodnog vremena mladih u gradu Lepoglavi gotovo da i ne postoje. Programi i ideje postoje, međutim, oni se ne provode. Kao glavni razlog tome navodi se nedostatak adekvatnih prostora te financijskih sredstava za provođenje ovakvih programa.

Nevladine organizacije nemaju sredstava za provođenje ovakvih programa, a od strane privatnog sektora, lokalnih vlasti i ostalih dionika u društvu ne postoji inicijativa za pokretanje aktivnosti ovog tipa.

7.5.1. Omogućiti nevladinim organizacijama da koriste školske, gradske i ine prostorije za realizaciju programa namijenjenih slobodnim aktivnostima za mlade

Nevladine organizacije često zbog nedostatka adekvatnih prostora za rad nisu u mogućnosti provoditi svoje programe slobodnih aktivnosti namijenjenih mladima. Korištenjem prostora škola, gradskih objekata i sl. van radnog vremena na efikasan bi se način riješio taj problem.

Nositelji: Grad Lepoglava, osnovne škole, nevladine organizacije

7.5.2. Pokrenuti i financijski pomagati osnivanje i rad Klubova mladih

Mladima nedostaje prostor, koji nije kafić, gdje mogu kvalitetno provoditi svoje slobodno vrijeme (društvene igre, novine, časopisi, organizirani programi i sl.). Osim u naselju Lepoglavi, takvi prostori kronično nedostaju i u ostali prigradskim naseljima (Višnjica, Kamenica, Žarovnica).

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

Grad Lepoglava
Gradski program djelovanja za mlade

7.5.3. Pokrenuti i finansijski pomagati rad alternativne knjižnice

Na području grada Lepoglave ne postoji jedna knjižnica u kojoj bi mladi, ali i ostali članovi zajednice, mogli pronaći određenu knjišku građu koja se ne može pronaći u školskim ili gradskim knjižnicama.

Nositelj: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

7.5.4. Pokrenuti postupak rješavanja imovinsko-pravnih odnosa neiskorištenih zgrada i objekata na području Lepoglave.

Na području grada Lepoglave postoji mnogo zgrada i objekata koji se zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa ne koriste. Ti objekti propadaju, a mogli bi se u velikoj mjeri korisno iskoristiti.

Nositelji: Grad Lepoglava

7.5.5. Osnovati i finansijski pomagati rad Gradskog centra za mlade.

Osnivanjem ovakvog centra uveliko bi se pridonijelo rješavanju velikog broja problema i potreba mladih istaknutih, između ostalog, i u ovom programu. Gradski centar za mlade, polu-institucionalnog karaktera, jest centar razvoja i provođenja gradske politike prema mladima.

Nositelji: Grad Lepoglava

7

8. MOBILNOST, INFORMIRANJE I SAVJETOVANJE

Područje mobilnosti mladih obuhvaća obrazovnu, kulturnu i turističku pokretljivost te međunarodnu suradnju i razmjenu mladih. Obrazovna mobilnost uključuje i mobilnost u svrhu znanstvenog usavršavanja mladih. Obrazovna, kulturna i turistička mobilnost važni su indikatori društvene brige za unapređenje općega standarda života mladih. Razina mobilnosti mladih je, također, i preduvjet komunikacijske otvorenosti prema drugim društvima, pa samim tim i za poznavanje, toleriranje i poštivanje njihovih različitosti i interkulturalno učenje. Mobilnošću se, pored socijalnoga učenja, postiže protočnost ideja te obogaćivanja iskustava što pogoduje stvaranju i razvijanju poredbenih standarda.

Obrazovna mobilnost mladih u Hrvatskoj je ispod razine poželjnoga intenziteta i ograničena je mnogim činiteljima: socijalnim uvjetima života, standardom roditelja, kapacitetima đačkih i studentskih domova, upisnom politikom sveučilišta, perspektivom zapošljavanja itd. Kulturna mobilnost mladih je ozbiljno reducirana, broj mladih posjetitelja te pretplatnika kulturnih događanja i programa iz manjih mjesta je u padu pa institucionalna kultura na izvjestan način postaje privilegij urbane mladeži.

Mladima je nužna primjerena razina informiranosti o njihovim pravima i mogućnostima, te o programima i uslugama koje im se nude. Tu je prije svega riječ o školskim i izvanškolskim aktivnostima, posebnim i dopunskim oblicima obrazovanja, neformalnom obrazovanju, angažiranju na pojedinim projektima, stipendiranju, zapošljavanju i razvoju karijere, socijalnom, zdravstvenom i dopunskom osiguranju, pravnoj zaštiti, financiranju stanovanju, dobrovoljnom radu, sportskim i kulturnim aktivnostima, pomoći u kriznim stanjima, omladinskom turizmu i drugom.

U Hrvatskoj nema klasičnih informativnih centara za mlade, kakve poznaju ostale europske zemlje, a tek neke od njihovih funkcija obavljaju veći internet klubovi i omladinske turističke poslovnice. Nedostatak info-centara bitno utječe na razinu informiranosti mladih te stupanj njihova društvenoga djelovanja. Postojeće organizacije mladih i za mlade nisu umrežene pa je stoga njihov doseg ograničen i uspijevaju angažirati tek mali broj ljudi.

Grad Lepoglava
Gradski program djelovanja za mlade

8.1. Mobilnost mladih

Mobilnost mladih je neiskorišteni resurs od strane mladih sa područja grada Lepoglave. Problem je u neinformiranosti mladih o mogućnostima koje im se na ovaj način mogu pružiti. No, s obzirom da se ovaj koncept tek uvodi u ostatku Hrvatske ta informacija nije u toj mjeri zabrinjavajuća.

Jedan od velikih problema je nedostatak smještajnih kapaciteta na području grada Lepoglave. Nepostojanje omladinskih hostela, ne samo na području grada već u kompletnoj sjeverozapadnoj Hrvatskoj, uvelike umanjuje mogućnost prihvaćanja posjetitelja, prvenstveno mladih.

8.1.1. Ustrojiti javni gradski prijevoz na području grada

Premalo je postojećih autobusnih linija koje povezuju rubna gradska područja sa Lepoglavom (Višnjica, Žarovnica, Kamenica). To rezultira udaljavanjem tih prigradskih naselja od Lepoglave koja bi ipak trebala biti svojevrsno mikroregionalno središte.

Nositelji: Grad Lepoglava, mjesna samouprava

8.1.2. Razviti sustav razmjene mladih (učenika, studenata, stažista, pripravnika, radnika i sl.)

Ne postojanje takvog sustava onemogućava mobilnost mladih te stjecanje novih iskustava i znanja. S obzirom na to da je gradska uprava proeuropski orijentirana, ovakav sustav je idealan način povezivanja sa ostalim europskim gradovima i regijama, ali i partnerskim te «bratskim» gradovima i općinama u Hrvatskoj.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

8.2. Informiranje mladih

Nedostatno informiranje mladih, odnosno nedostupnost svih potrebnih informacija, često dovodi do razvoja ostalih problema. Zbog toga je veoma važno procesu informiranja dati najviši prioritet prilikom sustava ispunjavanja potreba mladih.

8.2.1. Osigurati oglasni prostor za sve nevladine organizacije i institucije s područja grada

Trenutno ne postoji mjesto gdje bi se građani, samim time i mladi, mogli informirati o radu svih nevladinih organizacija i institucija koje djeluju na području grada. To dovodi do velike neinformiranosti kod građana te do sumnje u ispravnost financiranja pojedinih organizacija. Odgovornost je djelomično na organizacijama čiji rad nije transparentan, međutim sukrivac je i gradska uprava koja organizacijama ne omogućava mjesto gdje bi one mogle promovirati svoj rad.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

8.2.2. Osnovati Gradski informativni centar za mlade

Na cijelom području grada Lepoglave ne postoji mjesto na kojem bi mladi mogli dobiti informacije o svojim pravima, mogućnostima, obavezama i sl. Takav Gradski centar objedinjuje široki spektar usluga i djelatnosti koje su od nekog interesa za mlade.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

8.2.3. Poticati i financijski pomagati rad lokalnog multimedijalnog news portala

Uz postojeće službene web stranice grada Lepoglave koje služe za informiranje građanstva o aktivnostima gradske uprave, news portal služi za informiranje stanovništva o svim ostalim društvenim događanjima na području grada. Portal je u svojem djelovanju, kao medij, nezavisan.

Nositelji: Grad Lepoglava, nevladine organizacije

8.3. Savjetovanje mladih

Sustav savjetovanja mladih gotovo uopće da ne postoji. Mladi, i njihovi roditelji, uglavnom su prepušteni sebi samima.

Organizacije i ustanove koje se bave potporom u kriznim stanjima imaju donekle razvijen sustav savjetovališta, ali on djeluje kurativno, a ne preventivno. Također je evidentan nedostatak timova za krizne intervencije.

Razvojem kvalitetnog sustava savjetovališta za mlade i njihove roditelje osigurati će se psihološko-savjetodavna pomoć mladim osobama koje se suočavaju s osobnim poteškoćama ili s poteškoćama u svojoj okolini, a koje utječu na njihovu mentalnu, emotivnu i/ili društvenu dobrobit.

8.3.1. Razviti sustav školskih savjetovališta za djecu i mlade

Učenicima nije omogućeno ili ne znaju kome se obratiti u vezi problema i pitanja profesionalne orijentacije, tegoba sa učenjem i slično. Postojanjem ovakvih savjetovališta učenicima bi se olakšali problemi s kojima se često sreću tijekom svojeg obrazovanja.

Nositelji: osnovne škole, nevladine organizacije

Nacionalni program djelovanja za mlade Preporuke nevladinim organizacijama

Nevladine udruge građana koje okupljaju mlade, omladinske sekcije u sklopu većih udruga, studentske udruge, te organizacije usmjerene na mlade – sve udruge mladih i za mlade – pozvane su da na provedbi ovoga Nacionalnog programa surađuju s nadležnim tijelima državne uprave i s jedinicama lokalne samouprave, u cilju postizanja njegove što potpunije realizacije. U tom su smislu sve udruge mladih i za mladih pozvane da:

- *se povežu na lokalnoj razini i pomognu osnivanje vijeća mladih, te da putem svojih predstavnika aktivno sudjeluju u njihovu radu*
- *programe redovito i javno kandidiraju na sve izvore proračunskih sredstava*
- *javno djelovanje usmjere na izgradnju partnerskog odnosa s tijelima državne uprave i lokalnom samoupravom*
- *zahtijevaju sudjelovanje u radu tijela koja odlučuju o njima na svim razinama*
- *se zauzmu za uključivanje u proces donošenja odluka u jedinicama lokalne samouprave*
- *provode programe osposobljavanja mladih za razvoj svoje lokalne zajednice, te na drugim područjima gdje lokalne udruge još uvijek nisu dovoljno razvijene*
- *osmišljavaju i provode (neformalne) oblike obrazovanja za izgradnju civilnoga društva u koje bi se aktivno uključivali mladi koji nisu obuhvaćeni obrazovnim procesom*
- *aktivno se uključuju u kampanje kojima je cilj prevencija i suzbijanje ovisnosti i svih oblika rizičnog ponašanja mladih*
- *se međusobno podupiru i surađuju na načelu generacijske solidarnosti te da razmjenjuju informacije, usklađuju djelovanje i potiču zajedničke aktivnosti prema mladima*
- *se međusobno povežu u jedinstvenu krovnu udruhu, osnovanu na načelima dragovoljnog interesnog udruživanja, demokratskog konstituiranja i upravljanja, te programske otvorenosti, koja će okupiti većinu relevantnih udruga mladih i za mlade na nacionalnoj razini te predstavljati Hrvatsku u međunarodnim krovnim organizacijama*
- *iniciraju osnivanje, obnovu i izgradnju omladinskih hostela, skautskih, rekreacijskih, ekoloških, kulturnih i sličnih centara, informativnih centara za mlade, višefunkcionalnih klubova i sličnih okupljališta mladih*
- *osnažuju postojeća i iniciraju osnivanje novih omladinskih i studentskih informativnih i obrazovnih glasila*
- *osnažuju nacionalni sustav povlastica za mlade u putničkom prometu, smještaju, obrazovanju, kulturi, trgovini, uslugama, zabavi i drugim segmentima koji su od interesa za mlade*

**Društvo za športsku rekreaciju Žarovnica
Forum mladih SDPa Lepoglava
Glazbena mladež Lepoglava
Interesni odbor mladih HNS-LD Lepoglava
Klub mladih Crvenog križa Lepoglava
Klub mladih Kamenica
Mladež HDZa Lepoglava
Navijačka skupina Vandali
Nezavisna udruga mladih
Odred izviđača Lepoglava
Organizacija mladih HSSa Lepoglava
Udruga za sport i kulturu Kamenica
Višnjička udruga mladih**